

№200 НАУРЫЗ 2025

NATIONAL ECONOMY: MONITOR

АПТАЛЫҚ ДАЙДЖЕСТ
ERI.KZ

МҰНАЙ НАРЫҒЫ: МҰНАЙ БАҒАСЫ ҚАНДАЙ
БОЛМАҚ?

АҚШ ЭКОНОМИКАСЫ: АРАЛАС ДИНАМИКА

РЕСЕЙ ЭКОНОМИКАСЫНЫҢ
ӨСУІ БАЯУЛАДЫ:
ТОҚЫРАУ БАСТАЛДЫ МА?

Мұнай нарығы

Өткен аптада, 3-9 наурыз аралығында, Brent маркалы мұнай бағасы бір баррель үшін \$69-73 аралығында өзгерді

Соңғы аптада Brent және WTI маркаларының мұнай бағасы бір баррель үшін \$70 төмен түсті. 11 наурыздағы жағдай бойынша, Brent мұнайы бір баррель үшін \$69,26, ал WTI мұнайы бір баррель үшін \$65,92 бойынша сатылады.

Бір апта ішінде мұнай құны 5,76%-ға, ал соңғы алты айда 3,80%-ға төмендеді.

Өткен аптада АҚШ-та шикі мұнай өңдеудің орташа көлемі күніне 15,4 млн баррельді құрады, бұл өткен аптаға қарағанда күніне 346 мың баррельге аз.

Сонымен қатар, дистиллят отынының өндірісі қысқарды, бұл күніне орта есеппен 4,6 млн баррельді құрады.

АҚШ-тың стратегиялық мұнай резерві өткен аптаның басында 395,3 миллион баррельге жетті, бұл өткен жылғы деңгейден 9,73% төмен.

Сонымен бірге, елдегі шикі мұнайдың коммерциялық қоры (стратегиялық резервті қоспағанда) алдыңғы аптамен салыстырғанда 3,6 млн баррельге өсіп, 433,8 млн баррельді құрады. Бұл көрсеткіш жылдың белгілі бір уақыты үшін орташа бес жылдық деңгейден шамамен 4% төмен болып қалады.

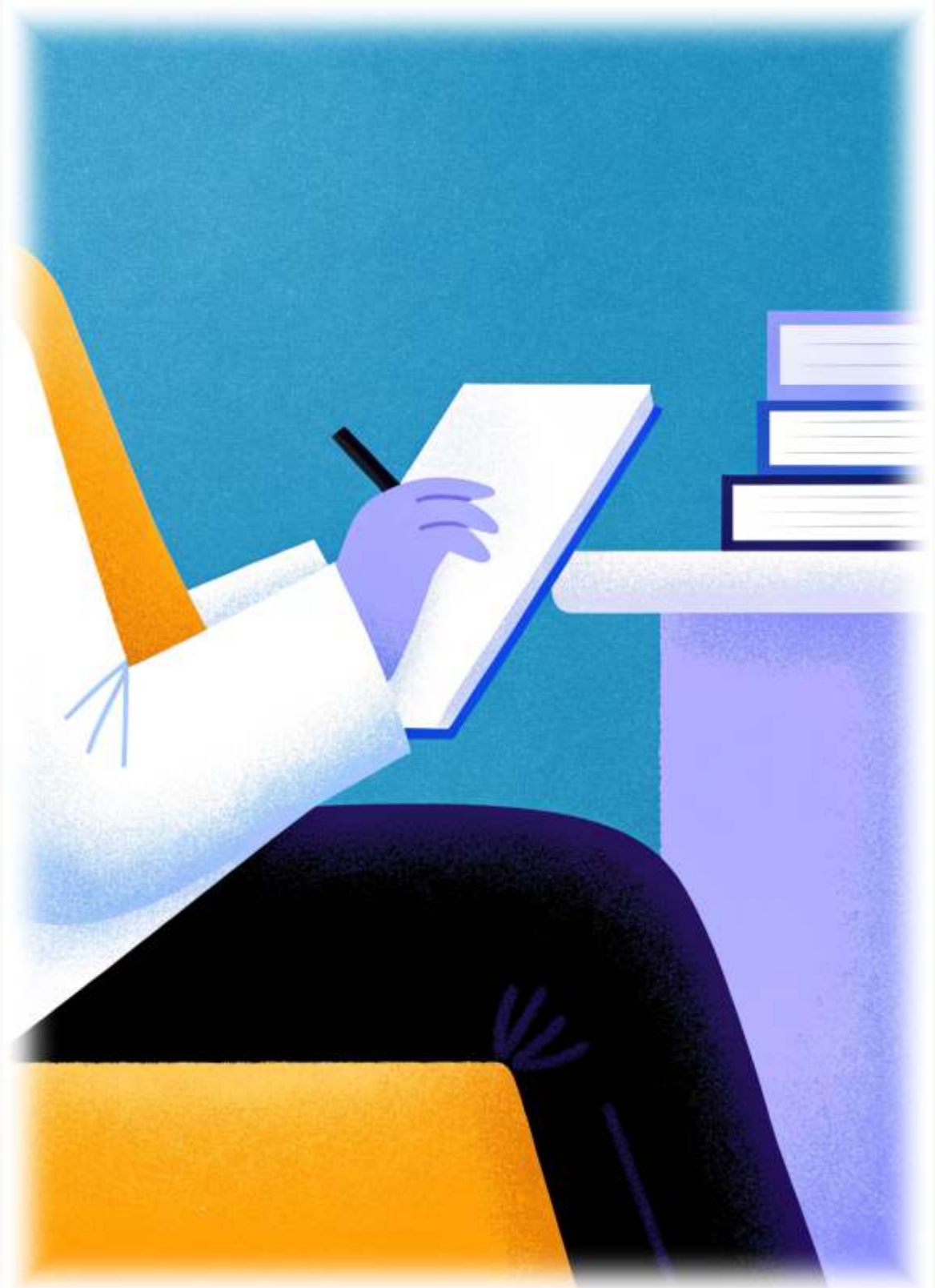
Автокөлік бензинінің қоры 1,4 миллион баррельге қысқарды және орташа бес жылдық көрсеткіштен шамамен 1% жоғары болды.

Пропан мен пропилен қоры 2,9 млн баррельге төмендеп, орташа бес жылдық деңгейден 4%-ға төмен болды.

Жалпы алғанда, өткен аптада АҚШ-тағы коммерциялық мұнай қоры 4,6 млн баррельге қысқарды.

САРАПШЫ ПІКІРІ

Мұнай бағасы АҚШ-тың сауда баждары мен нарықтағы белгісіздіктен туындаған әлемдік экономиканың баяулауынан қорқады. ОПЕК+ Ресей мен Иранға қарсы өндірісті ұлғайту және санкциялар жоспарлары қосымша қысым жасайды. Нарық қатысушылары сұраныстың төмендеуі мүмкін, әсіресе қор индекстерінің күрт төмендеуі жағдайында, деп алаңдайды. Алдағы айларда жеткізілім өсімі мен төмен сұраныстың үйлесуіне байланысты мұнай қысымға ұшырайды.

“

Мұнай экономикалық тәуекелдерге, өндіру көлемінің артуына және сұраныстың төмендігіне байланысты арзандап жатыр.

”

ЕЛДЕР БОЙЫНША ЖАҢАЛЫҚТАР

ECONOMIC
RESEARCH
INSTITUTE
QAZAQSTAN

ЕЛДЕР

- **АҚШ-тың өндірістік секторындағы Іскерлік белсенділік индексі (S&P Global)** ақпанда 52,7-тармаққа дейін көтеріліп, қаңтардағы 51,2-ден, талдаушылардың 51,6 күтулерінен асып түсті.
- **АҚШ-тың қызмет көрсету секторындағы іскерлік белсенділігі (S&P Global)** баяулады, ақпанда 51-тармаққа түсті, қаңтарда 52,9-тармақ болды, алайда, нәтиже болжамды 49,7-ден жоғары болды.
- **АҚШ-тың Іскерлік белсенділігінің жиынтық индексі (S&P Global)** ақпанда 51,6-тармаққа дейін төмендеді, қаңтарда 52,7 болды, болжамды 50,4 дейін жетпеді.
- **Қаңтарда АҚШ-тың сауда тапшылығы** күрт өсті, \$131,4 млрд дейін жетті, желтоқсанда \$98,1 млрд болды, сарапшылардың күткен \$123 млрд көрсеткішінен асып түсті.
- **Қаңтарда АҚШ-тағы жұмыссыздық деңгейі** 4% дейін төмендеді, желтоқсандағы 4,1% көрсеткішті жақсартып, болжамдармен сәйкес келді.
- **Еуроаймақ өнеркәсібіндегі іскерлік белсенділік индексі (НСОВ)** қаңтардағы 46,6-мен салыстырғанда, ақпанда 47,6-ға дейін көтеріліп, болжамды 47,3-тен сәл асып түсті.
- **Еуроаймақтың қызмет көрсету секторы (НСОВ)** әлсіреуді көрсетті: іскерлік белсенділік индексі қаңтардағы 51,3-тен кейін ақпанда 50,6 тармаққа дейін төмендеді, бұл болжалды 50,7-ге сәйкес келді.
- **Еуроаймақтың іскерлік белсенділігінің жиынтық индексі (НСОВ)** 50,2 тармақ деңгейінде өзгеріссіз қалды, қаңтардың мәні мен болжамдарымен сәйкес келді.
- **Еуроаймақтағы жұмыссыздық деңгейі** қаңтарда, өткен айда сияқты, 6,2% деңгейінде сақталды, болжамды көрсеткіш 6,3% болды.
- **Еуроаймақтағы өндірушілердің бағасы** желтоқсандағы 0,1%-дан кейін қаңтарда 1,8% ж/ж едәуір өсімді көрсетті, бұл 1,3% болжамнан асып түсті.

СТРАНЫ

- **Қытайдың өндірістік секторындағы іскерлік белсенділік индексі (Caixin)** қаңтардағы 50,1-ге қарсы ақпанда 50,8 тармаққа дейін өсті, нарық күткеннен (50,6) асып түсті.
- **Қытайдың қызмет көрсету саласы (Caixin)** қалыпты өсуді жалғастырды, индекс қаңтардағы 51-ден кейін ақпанда 51,4 тармаққа дейін өсті, болжамды 51,2-ден асып түсті.
- **Қытайдың іскерлік белсенділігінің жиынтық индексі (Caixin)** 51,5 тармаққа дейін нығайтылды, қаңтардағы 51,1 және болжамды 51,4 мәндерін жақсартты.
- **Қытайдың сауда профициті** 2025 жылғы қаңтар-ақпан айларында едәуір кеңейді, \$170,52 млрд дейін жетті, желтоқсанда \$104,84 млрд болды, бұл күтілген \$152 млрд көрсеткішінен асып түсті.
- **Ресейдің өндірістік секторында (S&P Global)** баяулау байқалады: іскерлік белсенділік индексі қаңтардағы 53,1-ден кейін ақпанда 50,2-ге дейін төмендеді, болжамды 53,5 ақталмады.
- **Ресейдің қызмет көрсету секторы (S&P Global)** сондай-ақ өсу қарқынын жоғалтты: индекс қаңтардағы 54,6-дан кейін ақпанда 50,5-ке дейін төмендеді, болжамды 54,3-ке жете алмады.
- **Ресейдің іскерлік белсенділігінің жиынтық индексі (S&P Global)** қаңтардағы 54,7 кейін ақпанда 50,4 тармаққа дейін төмендеді, күтілген 54,2 дейін жетпеді.
- **Ресейдегі жұмыссыздық деңгейі** қаңтарда 2,4% дейін өсті, желтоқсандағы 2,3%-дан және болжамды 2,3%-дан асып түсті.

АҚШ САРАПШЫ ПІКІРІ

Ақпанда АҚШ-тың іскерлік белсенділігінің өсуі баяулады, ал іскерлік белсенділік индексі 2023 жылғы қарашадан бері 51,0 ең төменгі деңгейге дейін төмендеді. Іскерлік белсенділіктің жиынтық индексі 51,6-ға дейін төмендеді, бұл - 2024 жылғы сәуірден бергі ең әлсіз көрсеткіш. Өндіріс өсті, бірақ қызмет көрсету өсімі 15 айлық ең төменгі деңгейге дейін баяулады. Сұраныстың төмендеуі, экспорттық тапсырыстардың төмендеуі және сауда және бюджет саясатындағы белгісіздік іскерлік үміттерді нашарлатты. Үш айда алғаш рет жұмыс орындарының қысқаруы тіркелді. Дегенмен, жұмыссыздық 4,0%-ға дейін төмендеді және жұмыс күшіне қатысу өсті, бірақ қызмет көрсету саласындағы жұмыспен қамтудың төмендеуі бұл үрдісті өзгертуі мүмкін. Инфляциялық қысым күшейе түсті, бірақ қатаң бәсекелестік компаниялардың бағаны едәуір көтеру мүмкіндіктерін шектеді.

Тарифтер енгізілгенге дейін импорттың өсуіне байланысты қаңтарда \$131,4 млрд рекордтық сауда тапшылығы қосымша қысым жасайды. Экспорт баяу өсіп, теңгерімсіздікті күшейтті. Металдарды, фармацевтикалық өнімдерді және компьютерлік техниканы сатып алу әсіресе едәуір өсті, бұл шектеулер енгізілмес бұрын стратегиялық сатып алуды көрсетуі мүмкін.

ЕУРОАЙМАҚ САРАПШЫ ПІКІРІ

Еуроаймақ экономикасы өсу аймағында қалып отыр, алайда, бұл өрлеу тұрақсыз болып қала береді, өйткені сұраныс төмендеп, іскерлік сенім төмендейді. Іскерлік белсенділіктің жиынтық индексі 50-ден сәл ғана жоғары болып қалады, бұл ұзақ мерзімді өсу қарқынынан едәуір төмен минималды кеңеюді көрсетеді. Бұл ретте, өндірушілер бағасының инфляциясын жеделдету, әсіресе энергия бағасының күрт өсуі арқылы компанияларды тұтынушылық және инвестициялық белсенділікке қосымша қысым жасай алатын бағаны белсенді түрде көтеруге мәжбүр етеді.

Осыған қарамастан, еңбек нарығы тұрақты болып қалады, жұмыссыздық деңгейі экономиканы қолдайтын тарихи минимумда тұр. Алайда, Еуроаймақ елдері арасындағы өсу қарқынындағы айырмашылықтар елеулі болып қала береді: Испания және Ирландия қарқынды өсуді көрсетуде, ал Франция алтыншы ай қатарынан іскерлік белсенділіктің төмендеуін жалғастыруда. Германия, қатарынан екінші кеңейтуге қарамастан, әлсіз буын болып қала береді. Жалпы Еуроаймақ нәзік өсу мен өсіп келе жатқан инфляциялық тәуекелдер арасындағы тепе-теңдікке тап болады, бұл болашақ ақша-несие саясатына қиындықтар туғызады.

ҚЫТАЙ САРАПШЫ ПІКІРІ

Ақпандағы деректер іскерлік белсенділіктің біртіндеп қалпына келуін көрсетеді: іскерлік белсенділіктің жиынтық индексі жаңа тапсырыстардың өсуіне байланысты үш айлық ең жоғары 51,5-ке жетті, бұл өнеркәсіпте де, қызмет көрсету саласында да қалыпты кеңеюді көрсетеді. Алайда, еңбек нарығы қысымда қалып отыр, өйткені жұмыспен қамтудың қысқаруы баяулады, бірақ тоқтамады.

Қытайдың сыртқы сауда динамикасы өсіп келе жатқан теңгерімсіздікті көрсетеді: 2025 жылғы қаңтар-ақпандағы рекордтық сауда профициті (\$170,52 млрд) экспорттың 2,3%-ға өсуіне ғана емес, сондай-ақ ең алдымен импорттың 8,4%-ға күрт төмендеуіне байланысты, бұл ішкі сұраныстың әлсірегенін көрсетеді. Жаһандық экономикалық сын-қатерлермен бірге мұндай үрдістер Қытай экономикасының да, әлемдік экономиканың да болашағына әсер етуі мүмкін.

РЕСЕЙ САРАПШЫ ПІКІРІ

2025 жылғы ақпанда Ресейдегі іскерлік белсенділіктің өсу қарқыны баяулауды жалғастырды, бұл соңғы бес айда іскерлік белсенділіктің жиынтық индексінің 50,4 – ең төменгі деңгейге дейін төмендеуімен дәлелденді. Бизнестің кеңеюіне қарамастан, оның қарқыны тек мәндік сипатқа ие болды, бұл сұраныстың төмендеуін және экономикалық өсудің баяулауын көрсетеді. Атап айтқанда, өндірушілердің өнімдеріне деген сұраныс іс жүзінде өзгермеді, ал қызмет көрсету саласында жаңа тапсырыстардың өсуі алдыңғы айларға қарағанда әлсіз болды.

Екінші жағынан, шығындардың қалыпты өсуі, 2020 жылдың ортасынан бергі ең төмен, компанияларға қысымды төмендетеді, бұл оларға бағаның өсу қарқынын жеңілдетуге мүмкіндік берді. Алайда, сату бағасының тарихи тұрғыдан әлсіз өсуі бизнестің кірістілігін сақтаудағы қиындықтарды көрсетуі мүмкін. Жұмыспен қамту саласында көп бағытты үрдістер байқалды: егер өндірушілер штаттарды ұстамды түрде көбейтсе, онда қызмет көрсету секторы жұмыспен қамтуды белсенді қарқынмен арттырды.

Дегенмен, 2025 жылғы қаңтарда жұмыссыздықтың жалпы деңгейі алдыңғы айдағы рекордтық төмен 2,3%-дан 2,4%-ға дейін өсті, бұл еңбек нарығын қайта құру немесе экономиканы салқындатудың алғашқы белгілері туралы айтуға болады. Жалпы, өсудің жалғасуына қарамастан, соңғы айлардың серпіні іскерлік белсенділіктің әлсірегенін және негізгі макроэкономикалық көрсеткіштерді мониторингілеу қажеттігін көрсетеді.

Бейсенбіде, 6-наурызда, Лондон металлургия биржасында (LME) мыс бағасы өсуді жалғастырды, доллардың негізгі валюталарға әлсіреуі, сондай-ақ Дональд Трамптың Канада мен Мексикадан бір ай мерзімге импорттық баж салығын уақытша жоюы ықпал етті. Үш айлық мыс келісімшарты 1,2%-ға қымбаттады, бір тонна үшін \$9703 — 5 қарашадан бері максималды деңгейге дейін жетті. Бір күн бұрын металл бағасына 2,6% қосылды.

Comex фьючерстері американдық биржасында мыс бағасы 0,5%-ға, бір фунт үшін \$4,82 дейін өсті. Инвесторлар өз болжамдарында АҚШ-тың мысқа импорттық баж салығын енгізуі мүмкін екенін ескерген, бұл LME баға белгілеулерімен салыстырғанда, Comex мыс бағасына сыйлықақының төмендеуіне әкелді – бір тоннасына \$984-тен \$885 дейін.

Басқа металдар да LME-де өсімін көрсетті: алюминий 1,4%-ға қымбаттады, бір тонна үшін \$2696,5 дейін жетті, мырыш 1,8% қосты және бір тонна үшін \$2930 саудаланды, қорғасын, бір тонна үшін \$2045,5 дейін 0,6%-ға нығайды, ал никель 2,4%-ға қымбаттады, бір тонна үшін \$16 280 дейін жетті. Қалайы бағасы 3%-ға көтеріліп, бір тонна үшін \$32 650 дейін жетті.

Бұл ретте, қорғасынның құны үш айлық максимумды жаңартты, ал никель соңғы төрт айдағы ең жоғары мәндерге жетті. Жұмада, 7 наурызда, таңертеңгі сауда-саттықта Шанхайдағы мыс бағасы бес айға жуық ең жоғары деңгейге жетті, бұл нарықтың ықтимал американдық баждарға қатысты алаңдаушылығын және экономиканы ынталандыру шараларына деген үмітін көрсетеді.

Лондон металдар биржасындағы (LME) алюминий мен мыс бағасы 7 наурыздағы жұмада деңгейінде қалыптасты:

Алюминий:
(cash) бір тонна үшін **\$2697,5;**
(3-айлық келісімшарт) бір тонна үшін **\$2688.**

Мыс: (cash) бір тонна үшін **\$9636;**
(3- айлық келісімшарт) бір тонна үшін **\$9646.**

САРАПШЫ ПІКІРІ

Металдар бағасының өсуі доллардың әлсіреуінен, АҚШ-тың сауда саясатындағы өзгерістерден және жеткізілім тапшылығынан қорқудан туындайды. АҚШ-қа автокөлік импорты бойынша баж салығын алып тастау мыс бағасын уақытша қолдады, алайда, жаңа тарифтердің қаупі белгісіздік тудырады.

Қалайы Индонезия мен Мьянмадан жеткізілімдердің үзілуіне байланысты қымбаттады, ал никель мен қорғасын тұрақты сұраныс жағдайында бірнеше айлық ең жоғары деңгейге жетті. Геосаяси шиеленістер, АҚШ пен Қытайдың сауда даулары және Қытайдағы ынталандыру шараларын күту нарыққа құбылмалылық қосады.

Әлеуметтік маңызы бар азық-түлік бағасының индексі

100,2 құрады

3 және 9 наурыз аралығында Қазақстан Республикасында әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларының бағасы 0,2%-ға, ал жылдық мәнде 4,1%-ға өсті. Жыл басынан бері олардың өсімі 3,1% құрады.

Ақ қырыққабат (+3,9%), сиыр етінің күрек-кеуде бөлігі (+0,6%), пияз (+0,6%), тұз (+0,8%) және түйіршіктелген қант (+1,4%) **аптасына ең көп қымбаттайды.**

Сонымен қатар, кейбір өнімдерге бағаның төмендеуі байқалды. Атап айтқанда, күріш (-0,4%), 1-санатты жұмыртқа (-0,6%), сәбіз (-0,8%) және сары май (-0,2%) **арзандады.**

Бағалар индексі

3-9 наурыз аралығында

100,2	Әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарлары
100,5	Бірінші сұрыпты бидай ұны
100,0	Бірінші сұрыпты ұннан жасалған бидай наны
100,0	Түтік кеспе
99,6	Күріш
100,3	Қарақұмық жармасы
100,4	Күнбағыс майы
99,8	Тұздалмаған сары май
100,6	Сиыр еті иық-кеуде бөлігі
99,8	Тауық еті (жамбас және жіліншік)
100,0	Пастерленген сүт 2,5%
100,2	Айран 2,5%
99,9	Сүзбе
100,5	Картоп
99,2	Сәбіз
100,6	Түйінді пияз
103,9	Ақ қырыққабат
101,4	Құмшекер
99,4	Жұмыртқа I санат
100,8	Тұз

ДЕРЕККӨЗДЕР

<https://ec.europa.eu/eurostat>

https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/business-and-consumer-surveys/download-business-and-consumer-survey-data/time-series_en

<https://rosstat.gov.ru/>

<https://sberindex.ru/ru>

<https://www.cbr.ru/>

<http://www.stats.gov.cn/english/>

<https://regnum.ru/foreign/southeast-asia/china.html>

<https://www.federalreserve.gov/releases/H41/current/>

<https://tradingeconomics.com/calendar>

<https://showdata.gks.ru/report/277326/>

ECONOMY

RESEARCH

INSTITUTE